

Sametka podzimní

Jejich jméno klame. Pokud je odpovídající teplota a vlhkost, začnou tito malí parazité provádět své neplechy klidně již v červenci. Naše psy přitom netrápí dospělí roztoči – ti se živí menším hmyzem a pavouky. Ovšem jejich larvy, tedy raná vývojová stadia, se zavrtávají do kůže malých divoce žijících savců, ale také lidí, psů, koček, králíků a ptáků.

Pokud si pes lehne do trávy, může rázem chytit stovky nebo i tisíce těchto parazitů

rázem chytit stovky nebo i tisíce těchto parazitů.

POZNÁVACÍ ZNAMENÍ: PYL

Larvy jsou velké jen asi čtvrt milimetru, mají šest nohou a oranžovou barvu. Pokud tedy spatříme u psa mezi prsty, pod lokty nebo na břichu malé zářivě oranžové tečky, které připomínají pyl, je diagnóza jasná. Pokud roztoči nezůstávají na tom místě psa, na něž se byli schopni dostat z trávy, ale začnou putovat po těle, dávají přednost místům s tenkou kůží: záhybům a okrajům uší, oblastem kolem očí a okolí konečníku. U lidí je často nacházíme na stehnech, v pase a ve slabinách.

ROZTOČI SAJÍ TŘI DNY

Pokud se travním roztočům podaří najít nějaké příjemné místo, svým hákovitým ústním ústrojím se zavrtají do kůže hostitele. Vylučují při tom tekutinu, která rozpouští kůži a tím ji pro roztoče „předtráví“ vně jeho těla. Pak může parazit tkáňovou tekutinu vysát. Roztoči se přisávají nejméně na tři dny, potom sami od sebe odpadnou a zmizí v zemi, kde se z nich vyvinou dospělá zvířata.

NÁSLEDKY: SVĚDIVOST A PADÁNÍ SRSTI

Nikoho asi nepřekvapí, že tělo psa nebývá s rozpouštěním své tkáně zrovna srozumitelné. V reakcích ovšem existují velké individuální rozdíly. Někteří psi pocítují jen lehkou svědivost nebo na zjevnou invazi sametek nereagují vůbec. Jiná zvířata si však postižená místa rozškrábou do krve. Svědivost může u některých mimořádně citlivých psů vyvolat velmi silné reakce, dokonce i křeče a záchvaty podobající se epileptickým. Změny na kůži sahají od zarudnutí přes hněsivé puchýřky až po následné vypadávání srsti. Tyto změny v pokročilém stadiu bohužel nezřídka překryjí samotné roztoče, takže ti pak už vůbec nejsou patrní. Navíc svědivost a změny na kůži přetrvávají ještě několik dní potom, co larvy odpadly. V takovém případě může být stanovení diagnózy obtížnější a musí se řídit podle toho, zda jsou napadena typická místa v příslušné roční době a zda pes pobýval v místech, kde se tyto roztoči běžně vyskytují.

KŮŽI JE NUTNO LÉČIT

Samotná invaze parazitů je jen krátkého trvání a není nezbytně nutné ji léčit. Zvláště v případech, že pes nevykazuje žádné příznaky, je možno jednoduše počkat, než larvy samy odpadnou.

Ovšem pokud se dostaví extrémní svědivost, je zapotřebí něco podniknout. Veterináři běžně předepisují emulze, jež se nanášejí na postižená místa, uklidní podrážděnou pokožku a utiší svědivost. U velmi citlivých zvířat mohou být užitečné i tablety nebo injekce proti svědivosti. Tímto způsobem ošetřujeme důsledky invaze sametek. Pokud je předpoklad, že jejich sezona ještě neskončila, u silně reagujících psů se určitě vyplatí použít nějaký antiparazitární sprej. O tom je vhodné se poradit s veterinárním lékařem - existují přípravky proti blechám a klíšťatům s účinnou látkou fipronilem, která účinkuje i proti sametkám. Lze ji nastříkat na břicho a na tlapy a tím zabránit opakovanému nasazení. Toto opatření se doporučuje i psům, kteří byli invazí těchto parazitů sužováni v předchozím roce.

Jak často bude nutno ošetření zopakovat, se liší případ od případu. U některých zvířat je nutné postříkat provádět dvakrát týdně, jiným to postačí jednou za dva týdny.

NEBEZPEČÍ HROZÍ ODPOLEDNE

Pokud váš pes patří k těm, kteří mají s těmito malými trapiči problémy, měli byste se snažit vyhýbat místům, kde hrozí zvýšené riziko výskytu sametek. Jsou to především neudržované zpustlé zahrady, okraje lesů a suché louky. Tito parazité se stávají aktivními při teplotách nad 16 °C. Proto největší nebezpečí hrozí během teplých slunečných a suchých dní, zvláště za pozdních odpolední. Zvláště mnoho roztočů číhá na vhodnou oběť za pozdního odpoledne, kdy se tráva a země ohřály. Za takových dnů je proto lepší přesunout procházku se psem až do večerních hodin a vyhýbat se místům, o nichž víme, že tam už pes přišel do styku s parazity.

Navzdory všem nepříjemnostem, jež sametky přinášejí zvláště citlivějším psům, je úlevné vědět, že tyto roztoči u nás nepřenášejí žádné nemoci. V tropických zemích to ovšem vypadá jinak. Například v jihovýchodní Asii se lze prostřednictvím těchto parazitů nakazit nebezpečnou infekcí, která napadá červené krvinky.

Jisté uklidnění vyvolává v mnoha majitelích také skutečnost, že tyto larvy se nepřenášejí ze zvířete na člověka ani ze psa na psa. Vlastně jsou poměrně neškodné - jen kdyby u části postižených zvířat nevyvolávaly tak nepříjemné reakce...

MVDr. Katja Sauerová

Za normálních okolností se larvy líhnou na podzim, odtud ostatně jejich jméno. Vlastní roztoči žijí pod zemí ve vlhké, humózní půdě. Larvy po vylíhnutí jsou přitahovány světlem a putují na povrch. Stovky se jich pak shromažďují na stéblech trav nebo na vyvýšené zemině. Tam číhají na své budoucí hostitele. Nejsou při tom nijak vybíravé: přichytí se na prvního savce, který se naskytne. Pokud pes běží po louce nebo si lehne do trávy, může